

MŌDES UN STILĀ ŽURNĀLS

PASTAIGA

MARTS/APRĪLIS 2020

SAPNOJOT
KĒRMEŅI
UN
ARPUŠ
TA

BURVE
AR BALSI
ELIZABETE
BALČUS

TAS NAV
PODIJS,
TAS IR KINO!
AKTUĀLĀ
FILMU
KOSTĪMU
ZLASE

IEPAZĪSTĪETIES -
PRINCISI!
LA SCALA
ZVAIGZNE
NO RĪGAS
TIMOFEJS
ANDRIJAŠENKO

DŽĪVESPRIEKA
REŽISORS NO
KVADRIFRONA
KLĀVS
MELLIS

LUBUTĒNMĀNIJA
KULTA KURPNIKA
IZSTĀDE PARĪŽĒ

AMERIKĀNA
PIEDŽĪVOJUMI
KRIEVIJĀ
GOGOĻA CENTRA
AKTIERIS
ODINS BAIRONS

KĀ REANIMĒT
LUKSUSU?
BOTTEGA VENETA
RADOŠAIS
DIREKTORS
DANIELS LĪ

LABĀKO
KOSMĒTIKAS
JAUNUMU

€3,99

ISSN 1407-3277

Annes Katrīnes Senstadas gaismas instalācija, kas šobrīd apskatāma Kai mākslas centrā, lieliski izgaismo arī vecās ēkas griestu arkas.

kopstrādes biroja telpas, bet otrā iekārtota kinozāle ar 100 sēdvietām. Griestu konstrukcijas ar graciozajām velvēm un slaidajām sijām ir ļābi redzamas gan izstāžu zālē, gan biroja telpās, kur darbojas ECADC komanda, bet vietu irēt var arī jebkurš cits kultūras darbinis. Atvērtā tipa biroja čaulu veido vēsturiskās ārsienas, savukārt telpas iekšpusi vizuāli un funkcionāli sadala iebūvēti kubi, kuros izvietotas sapulču telpas, virtuve un labiercības. Dabisko apgaismojumu nodrošina logu rindas divās pretējās sienās – logu augstums ir pat trešdaļa no iespaidīgā sienu augstuma. Logu rindas turpinās arī izstāžu zālē, kur izmantots gluži pretējs risinājums – plāna vidus atstāts brīvs un pielāgojams katrai konkrētajai izstādei, bet oriģinālās sienas sargā tām priekšā uzbūvēts trīs metrus augsts saplākšņa panelis: tajā var urbt un skrūvēt, to var krāsot un pārkrāsot, un vajadzības gadījumā arī pārbūvēt, nenodarot nekādu skādi vēsturiskajam mantojumam.

Vēl viena pagātnes liecība ir vietām saglabātie apbružātie agrāko laiku sienu dekoratīvie krāsojumi, kas kontrastē ar interjerā dominējošo jauno un tīro virskārtu.

JAUNS KULTŪRAS UN KULINĀRIJAS GALAMĒRĶIS

Vecā un jaunā simbiozē veidotā Noblesnera kvartāla vide padēvusies kārdinoša. Kadri Lāsa uzskata, ka šis rajons kļuvis par Tallinas jauno kultūras sirdi. "Noblesnera kvartāls ir interesanta dzīvojamās zonas, kultūras, kulinārijas un jahtu ostas kombinācija. Un tas ir vienīgais dzīvojamais un kultūras kvartāls, kas ir tieši pie jūras!" Turklāt ar ambicioziem attīstības plāniem arī nākotnē. Taču jau tagad vieniem te patik pastaigāties pa molu, tvert sāļos vējus un saulrietus, citiem gluđo fili-zējumu gribas pārbaudīt ar skritulđējiem, kāds izmanto jahtu ostas iespējas, bet vēl cits, kājas ūdeni iemērcis, kāri tiesā lidzpaņemto piknika maizi. Zināt un pētīt kāros ieinteresēs Proto centra izgudrojumi, mākslas cienītāji piestās Kai mākslas centrā. Starp citu, Kai īgauniski arī nozīmē "piestātne". Un, kas patikami, ar vienu ieejas biļeti te var pietautvoties, t. i., ierasties, dīvreiz, jo Kai telpās piedzīvojamā ne vien izstādes, bet arī performances, meistardarbnīcas, videofilmas par māksliniekiem un mākslinieku veidotās filmas – vienā reizē to visu uztvert pagrūti. Kā galvenais piedāvājums līdz 26. aprīlim te skatāma un baudāma norvēģu mākslinieces Annes Katrīnes Senstadas ieskaujošā gaismas instalācija. Bet katru

Restorānu Lore Bistroo interjera autore ir starptautisku atzinību guvusi modes māksliniece Marita Ilisona. Un astorņkājs tur garšo pasakaini!

otrdienas vakaru Kai kinoauditorija, kas ir vienīgā kinozāle Tallinas ziemeļdaļā, piedāvā noskatīties kādu starptautiskos kinofestivālos godalgotu filmu.

Un tad jau vēl ir kulinārie prieki restorānos un kafējnicās, daudzi no kuriem šovasar pirmoreiz sļies savas āra terases. Kai centra ēkā vien ir konditoreja, bārs ar izaicinošo nosaukumu Kaif, japāņu restorāns un savulaik populārā Tallinas restorāna Umami jaunā reinkarnācija Lore Bistroo, kurām interjeru veidojusi Vogue, Vanity Fair, Glamour, Wonderland, Elle, L'Officiel un citu modes līderu uzmanību izpelnījusies īgaunu modes dizainere un māksliniece Marita Ilisona.

Turpat pāri laukumam ir arī elegantais restorāns 180°, kuru vada ar Michelin zvaigznēm novērtētais šefpavārs Matjass Dīters. Ne velti restorānu gids White Guide Nordic to atzinis par vienu no trim labākajiem īgaunijā. Vēl pārsimt soļu tālāk, viņpus ceļam, – Põhjala alus darītava un restorāns, kura dzērienu kartes trumpis ir 24 lejām alus šķirnes, norvēģu un īgaunu veidotā interjera zīmola Shishi pārstāvnīcība un iespaidīgs naktsklubs Hall andergaunda elektroniskās mūzikas cienītājiem. Bet visu šē nepieminēt, pārējo atklāt būs jādodas pašiem. Vislabāk – dažādos diennakts laikos! ●

TALLINAS KULTŪRAS KRASTS

No slēgtas un sabiedrībai nepieejamas teritorijas līdz pievilcīgai un aktīvai publiskajai telpai ar skatu uz jūru un bezgalīgu saulrietu daudzveidību – pārvērtības, ko pēdējos pāris gados piedzīvojis Tallinas Noblesnera ostas kvartāls, ir pārsteidzošas. Gaidāmā vasara būs pirmā, kad šeit jaunradīto vidi ar kultūras un izklaides infrastruktūru varēs izbaudīt pilnu krūti.

TE IR JŪRA!

Līdz pat neseni pagātnei tallinieši dzīvoja ar apziņu, ka te izejas uz jūru nav. Padomju laikā tagadējais Noblesnera kvartāls bija slēgta militāri rūpnieciskā zona – Rūpnīcas Nr. 7 teritorija, kur remontēja gan Otrajā pasaules karā cietušos kuģus un zemūdenes, gan zvejas laivas un ostu metāla konstrukcijas. Bet kuģu būvei piemērota šī vieta tika padarīta jau 20. gadsimta otrajā desmitgadē, kad naftas rūpniecība Emanuels Nobels (Nobela prēmijas nodibinātāja Alfrēda Nobela brāļa dēls) un mašīnbūves rūpniecība Arturs Lesners šeit izveidoja zemūdeņu būves rūpniecību Noblessner. Līdz 1918. gadam šeit pēc Krievijas cara pasūtījuma tapa 12 zemūdenes. Kad Igaunija

kļuva par neatkarīgu valsti, kuģubūve turpinājās, vienīgi mainījās saimnieki un zemūdeņu vietu ieņēma nelieli kuģi.

90. gados Noblesnera osta ar 12 dažādā nolietojuma pakāpē esošām 20. gadsimta sākumā celtām ēkām nonāca Igaunijas kuģubūves kompānijas BLRT Grupp rokās. Savukārt tā kādā jaukā dienā iepriecināja Tallinas pilsētplānotājus un arhitektus, pieņemot lēmumu kuģubūvi pārcelt citur, lai tik pievilcīgo piejūras zonu varētu pārvērst par visiem pieejamu, mūsdienīgu kvartālu ar apzināti veidotām kultūras, izklaides un atpūtas iespējām.

TURBO ĀTRUMĀ

No Tallinas centra nonākt Noblesnera kvartālā ir viegli – izbūvēti pavisam jauni piekļuves ceļi, bet piekrastes teritorija gudri pasludināta par no automašīnām brīvu zonu. Kā spīgtā-

kais akcents tur slejas jauns daudzdzīvokļu namu bloks ar drosmīgi veidotu fasādi – krāsainu, nevienādās slejas sadalītu, tādēļ fascinējoši daudzveidīgu, bet kopiespaidā vienotu. Tā pirmie iemītnieki pirms diviem trim gadiem faktiski ienāca būvlaukumā, jo ceļi vēl tapa un vecās rūpniecības ēkas tikai gaidīja atjaunošanu. Pēdējais kuģis, ko šie remontēja, tika aizvests vien 2018. gada vasarā! Tālākais noticis neticamā tempā: jau pēc gada, pērn rudenī, savu jauno dzīvi sāka arī divas rūpniecības ēkas. Bijušajā remontdarbnīcā tagad mīt Kai mākslas centrs un vairāki restorāni un kafējnīcas, bet rekonstruētajā metālliešanas ceļā izveidotas koncertu un pasākumu zāles un iekārtotus izgudrojumu fabrika Proto – izglītojošu virtuālās realitātes centrs, kurā iepriekšējo gadsimtu izgudrojumi tiek realizēti ar 21. gadsimta tehnoloģijām.

AR CIĒŅU PRET VĒSTURI

Noblesnera ostas īpašnieku bizness ir dzīvojamais komplekss, jo veco ēku atjaunošana pagaidām paredz vienīgi izdevumus. Taču īpašnieki apzinās, ka, labiekārtojot un padarot pievilcīgu apkārtni, viņi varēs arī labāk pārdot dzīvokļus. Tāpēc te ir plašs un neaizbūvēts skats uz jūru, koka pakāpieni, kas krastu savieno ar ūdeni, soliņi, vieta kafējnīcām un veikaliņiem. Un te esam mēs – kultūras organizācijas. Šis ir labs piemērs, kā viens privāts uzņēmums var izlabot publisko telpu,” vērtē mākslas centra Kai izpilddirektore Kadri Lāsa, kuras vadītais Igaunijas Laikmetīgās mākslas attīstības centrs (ECADC) pēc septiņiem nomadu gadiem beidzot ir nogruntējies šeit.

Gian Proto centra ēku, gan remontdarbnīcu, kuras otrajā stāvā atrodas Kai, tika projektējis dāņu inženieru uzņēmums Christiani & Nielsen, kas kopš 20. gadsimta sākuma slavens ar savām dzelzsbetona konstrukcijām. Viņu projektēts ir arī netālu esošās hidroplānu ostas angārs, kas uzbūvēšanas brīdī bija pasaulē lielākais brīvi stāvošais betona kupols bez iekšējiem balstiem (angārā tagad apskatāma daļa Igaunijas Jūras muzeja ekspozīcijas). Arī abās rūpniecības ēkās augstie griesti veido arku visas mājas platumā. Simtgadīgās ēkas atjaunot tika uzticēts igauņu arhitektu birojam KAOS, kurš pērn saņēma Igaunijas Arhitektūras balvu

Vecais un jaunais, robustais un nospiētais.

par Hāpsalu pils muzeja, viesnīcas Park Hotel Viljandi un Igaunijas vēstniecības Maskavā rekonstrukciju. Zūrija uzteica KAOS jūtīgo pieeju detaļām, cieņpilno attieksmi pret vēsturiskām celtnēm un profesionāli veikto vecās un jaunās arhitektūras apvienošanu. Kadri Lāsa apliecina, ka tikpat atbildīgi KAOS arhitekti darbojušies arī Noblesnera rūpniecības kompleksā – maksimāli saglabājot vēsturisko, bet trūkstošā vietā drosmīgi liekot ko pavisam jaunu un mūsdienīgu. To novērtējusi arī Igaunijas Nacionālā kultūras mantojuma padome, par metāllietuves ēkas atjaunošanu KAOS arhitektiem un biroja vadītājam Margitai Argusai un Margitai Aulei piešķirot

balvu par izcili atjaunotu pieminekli.

DETAĻĀS IR SPĒKS

Kad Noblesnera ostas īpašnieki lūkoja pēc iemītniekiem atjaunojamajām rūpniecības ēkām, viņu vēlme bija, lai apskatei tiktu atstātas raksturīgākās ēku vēsturiskās detaļas. Tāpēc Mākslas centrs ar plašu izstāžu zāli šķita ļoti piemērots iznīcēt. Un tiešām veiksmīgi sakrita, ka iepriekš starptautiskus projektus dažādās pasaules pilsētās kūrējušais Igaunijas Laikmetīgās mākslas attīstības centrs meklēja bāzes vietu Tallinā.

Kai centra rīcībā nodotais otrais stāvs sadalīts trijās daļās – pa vidu plešas izstāžu zāle, vienā galā izveidotas ▶

Foto: Anda Sprinģe. Tony Tunnel no publicitātes materiāliem

ARĪ RĪGĀ IR IZMAIŅAS...

Jaunais dzīvojamais ēku komplekss Philosophers Residence ir piemērs tam, kā mūsdienu arhitektūra spēj mainīt ne tikai pilsētas seju, bet arī tajā mītošo cilvēku liktenus. Philosophers Residence ir ideāla vieta tiem, kuri izvēlējušies darījumu pilsētas aktīvo dzīves ritmu, tomēr vienlaikus vēlas dzīvot nošķirti no pilsētas knadas, vienpatnīgā kamērsta vidē – kā īstie filozofi, lektēji augstie griesti un lielle sākļojumi, kas sākas jau no grīdas līmeņa, rada brīvības sajūtu, bet panorāma ar Daugavas ūdeņiem un Vecpilsētas torņu siluētiem, kas paveras no jebkura ēku stāva, liek elpai sajūsmā aizrauties.

www.phresidence.lv

Raņķa dambī 34, Rīgā
pārdošanas departaments +371 68 38 88 30